2. 2. 2011

ID: 70795

Důkazní břemeno

Smyslem důkazního břemene je umožnit soudu rozhodnout o věci samé i v takových případech, kdy určitá skutečnost, významná podle hmotného práva pro rozhodnutí o věci, nebyla pro nečinnost účastníka (v důsledku nesplnění povinnosti uložené účastníku ustanovením § 120 odst.1 větou první o. s. ř.) nebo vůbec (objektivně vzato) nemohla být prokázána a kdy tedy výsledky zhodnocení důkazů neumožňují soudu přijmout závěr ani o pravdivosti této skutečnosti, ani o tom, že by tato skutečnost byla nepravdivá.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Cdo 1090/2008, ze dne 31.8.2010)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně L., spol. s r.o. se sídlem v L., zastoupené JUDr. V. O., advokátkou se sídlem v B., proti žalované obci P., se sídlem obecního úřadu v P. 134, zastoupené JUDr. J. Č., advokátem se sídlem v B., o 429.729,- Kč, vedené u Okresního soudu v Blansku pod sp. zn. 4 C 81/2001, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. září 2007, č. j. 37 Co 25/2003-74, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Blansku (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 22. října 2002, č. j. 4 C 81/2001-40, uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 429.729,- Kč a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vzal za prokázané, že dne 28. 7. 1997 účastnice uzavřely smlouvu o dílo č. 17/97, jejímž předmětem byla výstavba obecních bytů; rozsah dohodnutého plnění byl vymezen projektovou dokumentací. Výstavba měla být zahájena 1. 8. 1997 a dokončena předáním díla dne 15. 6. 1998. Cena byla sjednána částkou 3,997.340,- Kč s tím, že nárok na zaplacení ceny vznikne až předáním bezvadného díla. Dodatkem č. 1 ze dne 10. 8. 1997 byla zvýšena cena na částku 4,427.332,- Kč, dodatkem č. 2 ze dne 2. 9. 1997 účastnice sjednaly zálohu na cenu díla ve výši 400.000,- Kč, dodatkem č. 3 ze dne 1. 6. 1998 došlo ke změně termínu předání díla z 15. 6. 1998 na 15. 10. 1998 a nedatovaným dodatkem č. 4 byl posunut okamžik předání díla na den 31. 1. 1999. Z listiny ze dne 20. 11. 1998 vyhotovené statutárním zástupcem žalobkyně, adresované starostovi žalované a označené jako „prohlášení“, soud prvního stupně zjistil, že žalobkyně „akceptuje dohodnutou cenu ve výši 3,997.340,- Kč“ a že „tato cena je neměnná“. Uvedená listina existuje přitom ve dvou verzích, přičemž oproti první verzi je v textu druhé uvedeno „dodatek č. 5“, kromě podpisu jednatele společnosti J. T. je u jeho jména v pravém dolním rohu doplněno „zhotovitel“ a v levém rohu je uvedeno „objednatel“, kulaté razítko „OBEC P.“, podpis a dovětek „převzal: starosta obce“. Dne 11. 2. 1999 byl vyhotoven zápis o předání díla. Na tomto skutkovém základě soud prvního stupně uzavřel, že smlouva o dílo č. 17/97 je sice neplatná, jelikož na straně objednatele ji uzavřel subjekt bez právní subjektivity (Obecní úřad P.), avšak mezi účastnicemi došlo ústně k uzavření smlouvy o dílo se stejným obsahem, jaký je zachycen v písemné smlouvě č. 17/97. Jestliže se smluvní strany (ústně) dohodly, že ke změně původní smlouvy může dojít jen písemným, oboustranně odsouhlaseným jednáním, výslovně nazvaným „dodatek ke smlouvě“, přičemž jiné zápisy, protokoly apod. se za změnu nepovažují, pak listina ze dne 20. 11. 1998 těmto požadavkům nevyhovuje, neboť původní listinu doplnila žalovaná o nadpis „dodatek č. 5“ a o označení „zhotovitel“ a „objednatel“. Nejde tak o platnou změnu smlouvy. S odkazem na § 536, § 547 odst. 2, § 548 odst. 1, § 554 odst. 1 a 5, § 560 odst. 2 a § 563 odst. 1 obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) došlo dodatkem č. 2 k

odůvodněnému zvýšení ceny díla a za situace, kdy dílo bylo již předáno, přestože se následně projevily skryté vady, vzniklo žalobkyni právo na doplatek ceny ve výši 429.729,- Kč.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 11. září 2007, č. j. 37 Co 25/2003-74, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zcela zamítl; zároveň rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Pro věc považoval za rozhodující, že smlouvu o dílo včetně všech dodatků neprojednalo a neschválilo zastupitelstvo žalované podle § 36a odst. 1 písm. a) zákona č. 367/1990 Sb. o obcích ve znění účinném v době uzavírání smlouvy o dílo. Taková smlouva, pokud je jejím předmětem zhotovení nové nemovitosti (domu), je totiž smlouvou o nabytí věci podléhající schválení obecním zastupitelstvem. Žalobkyně takové schválení neprokázala, neboť zápisy ze zasedání zastupitelstva žalované v rozhodném období se nedochovaly a slyšení svědkové (tehdejší členové zastupitelstva a starosta obce) potvrdili jen to, že zastupitelstvo zřejmě projednalo pouze původní smlouvu, přičemž na projednání dodatku si žádný z nich nevzpomíná. Odvolací soud uzavřel, že schválení dodatku o zvýšení ceny díla (rozuměj dodatku č. 1) nebylo prokázáno „a nejspíše k tomuto schválení ani nedošlo“. Žalobkyně tak požaduje plnění podle neplatného dodatku ke smlouvě o dílo, přičemž skutková tvrzení nedovolují posoudit její nárok podle jiných ustanovení zákona, např. jako bezdůvodné obohacení. Nad rámec těchto závěrů dodal, že tzv. dodatek č. 5, že dílo bude provedeno za původní cenu nebyl míněn jako změna smlouvy spočívající v poskytnuté slevě; s přihlédnutím k závěru o neplatnosti dodatku o zvýšení ceny díla nebyl uvedený závěr pro rozhodnutí věci určující.

V dovolání, jehož přípustnost žalobkyně (dále též „dovolatelka“) dovozuje z § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. odvolacímu soudu vytýká, že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právní posouzení věci a vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Není srozuměna se závěrem, že smlouva o dílo je smlouvou o nabytí vlastnického práva k nemovitosti, o níž mělo rozhodnout zastupitelstvo obce. Prosazuje názor, že za smlouvu o nabytí a převodu nemovitých věcí podle § 36a odst. 1 písm, a) zákona o obcích je možno považovat jen smlouvu, jejímž předmětem je existující nemovitost, přičemž smlouvou o dílo nemovitost teprve vznikne. Jestliže o uzavření takové smlouvy či jejich dodatků nerozhodovalo zastupitelstvo obce, mohla tak podle § 45 písm. b) zákona o obcích učinit rada v rámci samostatné působnosti, popř. starosta obce. Nesouhlasí se závěrem, že dodatek ke smlouvě o dílo o zvýšení ceny díla nebyl schválen zastupitelstvem žalované, a proto je neplatný. Prosazuje názor, že odvolací soud ji nesprávně zatížil důkazním břemenem o této skutečnosti, ačkoliv podle judikatury Nejvyššího soudu (viz rozsudek ze dne 28. června 2002, sp. zn. 28 Cdo 1083/2002, a usnesení ze dne 22. února 2007, sp. zn. 28 Cdo 161/2007) skutečnosti nesoucí se k závěru o absolutní neplatnosti právního úkonu ve smyslu § 39 obč. zák. musí soud zkoumat z úřední povinnosti. Odvolací soud pominul, že v době sjednávání smlouvy o dílo platný zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví, a „prováděcí předpisy MV“ ukládaly žalované povinnost archivovat zápisy ze zasedání zastupitelstva v příručním archivu obce po dobu 5 let a po uplynutí této doby zajistit jejich ochranu předáním do příslušného státního archivu. Zdůrazňuje, že zákon č. 367/1990 Sb. neukládal povinnost vyznačit na listině o právním úkonu obce doložku o jeho schválení kolektivním orgánem obce; účastník smlouvy tak neměl možnost zjistit, zda byl takový úkon schválen. Žalobkyně připomíná, že jednala se starostou žalované obce v domnění, že jedná v rámci rozhodnutí obecního zastupitelstva. Odvolacímu soudu rovněž vytýká, že nezjišťoval, zda obecní zastupitelstvo schválilo kromě všech dodatků i samotnou smlouvu o dílo. Akcentujíc nález Ústavního soudu ze dne 11. května 2005, sp. zn. II. ÚS 87/2004, prosazuje názor, že závěr o neplatnosti právního úkonu (dodatku č. 1 smlouvy o dílo) se „musí opírat o rozumný výklad dotčeného zákonného ustanovení“. S tímto odůvodněním žalobkyně navrhla, aby byl rozsudek odvolacího soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Dovolání bylo podáno včas k tomu oprávněnou osobou a je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve znění účinném do 30. 6. 2009 (čl. II, bod 12. zákona č. 7/2009 Sb., dále jen „o. s. ř.“)].

Žalobkyně obsahově (§ 41 odst. 2 o. s. ř.) nenamítá, že by řízení bylo postiženo některou z vad uvedených v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. a ani jinou vadou řízení, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž dovolací soud přihlédne, i kdyby nebyly v dovolání uplatněny. Jelikož nic takového neplyne ani z obsahu spisu, zabýval se dovolací soud pouze výslovně uplatněnými dovolacími důvody, jak je žalobkyně obsahově vymezila.

Výhradou, že odvolací soud vyšel z nesprávného skutkového závěru, že zastupitelstvo žalované nerozhodovalo (neprojednalo ani neschválilo) dodatek č. 1 ze dne 10. 8. 1997 ke smlouvě o dílo č. 17/97 ze dne 28. 7. 1997, uplatňuje žalobkyně dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř., jímž lze odvolacímu soudu vytýkat, že jeho rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. se nepojí s každou námitkou účastníka ke zjištěnému skutkovému stavu; pro dovolací řízení jsou významné jen ty námitky, jejichž obsahem je tvrzení, že skutkové zjištění, ze kterého napadené rozhodnutí vychází, nemá v provedeném dokazování v podstatné části oporu, a které jsou způsobilé zpochybnit logiku úsudku soudu o tom, co bylo dokazováním zjištěno, eventuálně ty námitky, z nichž plyne, že soud z logicky bezchybných dílčích úsudků (zjištění) učinil nesprávné (logicky vadné) skutkové závěry. Skutková podstata vymezující dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. obsahuje dvě podmínky. První splní dovolatelka tím, že namítá, že soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplynuly, ani jinak nevyšly za řízení najevo, nebo že soud naopak pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo. Druhá z uvedených podmínek je splněna výhradou, že v hodnocení důkazů, popřípadě poznatků, které vyplynuly z přednesů účastníků, nebo které vyšly jinak najevo, je – z hlediska jejich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti či věrohodnosti – logický rozpor, nebo že výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsobem vyplývajícím z ustanovení § 133 až § 135 o. s. ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4. ledna 2001, sp. zn. 21 Cdo 65/2000, uveřejněný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, Svazek 1, pod č. C 8).

Na nesprávnost výsledku činnosti soudu při hodnocení důkazů lze usuzovat – jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů – jen ze způsobu, jak k němu soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry (např. namítat, že soud měl uvěřit jinému svědkovi, že některý důkaz není pro skutkové zjištění důležitý, že z provedených důkazů vyplývá jiný závěr apod.).

V daném případě bylo pro právní posouzení věci podstatné zjištění, zda dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo - v rozporu s výsledky veřejné soutěže a smlouvou ze dne 28. 7. 1997 – zvyšující v neprospěch žalované obce cenu díla, byl projednán a schválen zastupitelstvem žalované. Skutkový závěr, že tomu tak nebylo, přijal odvolací soud – jak se podává z odůvodnění jeho rozsudku – z výsledků dokazování. Jelikož se z období let 1994 – 1997 nedochovaly zápisy z jednání zastupitelstva (viz sdělení žalované ze dne 4. 7. 2007), snažil se odvolací soud zjistit projednání a schválení tohoto dodatku v zastupitelstvu výslechem svědků, kteří byli členy zastupitelstva v roce 1997 – M. K., R. M., A. D., J. S., J. M., majících známou adresu v obci P. a starosty V. P. Žádný z nich nepotvrdil, že by obsah dodatku č. 1 byl předmětem jednání zastupitelstva žalované.

Lze tedy uzavřít, že odvolací soud pro své skutkové zjištění vzal v úvahu jen skutečnosti, které vyplynuly z provedených důkazů a přednesů účastníků, že žádné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo a které byly současně významné pro věc, nepominul; v jeho hodnocení důkazů a poznatků, které vyplynuly z přednesů účastníků, není z hlediska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, případně věrohodnosti logický rozpor. Z těchto důvodů nemůže dovolací

soud do takového hodnocení důkazů zasáhnout a vyvozovat z něj důsledek svědčící o nesprávnosti napadeného rozsudku. Dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. proto nebyl uplatněn opodstatněně.

Výhradou, že smlouva o dílo, kterou teprve vznikne (bude zhotovena) nová nemovitost, jež se stane majetkem obce, nevyžaduje předchozí projednání a schválení obecním zastupitelstvem podle § 36a zákona č. 367/1990 Sb., uplatnila žalobkyně dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci.

Podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. lze dovolání podat z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Nesprávným právním posouzením je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav (skutkové zjištění). O mylnou aplikaci se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil, popř. jestliže ze skutkových zjištění vyvodil nesprávné právní závěry.

Smlouvou o dílo č. 17/97 ze dne 28. 7. 1997 se žalobkyně jako zhotovitelka zavázala provést stavbu „Výstavbu obecních bytů P.“ (…) v rozsahu zadání stavby včetně výkazu výměr stavby, které jsou součástí zadávacích podmínek a přiložených připomínek zpracovaných na základě projektové dokumentace (bod 2.1 smlouvy). Rozsah plnění zakázky je dán rozpisem prací na základě rozpočtové nabídky zhotovitele, která je přílohou této smlouvy, a projektovou dokumentací (bod 3. smlouvy). Cena díla byla dohodnuta jako konečná a maximální ve výši 3,997.340,- Kč včetně DPH (bod 5.1 smlouvy), přičemž se tak stalo „na základě cenové nabídky zhotovitele dle výkazu výměr a přiložených připomínek vycházejících z projektové dokumentace stavby (bod 5.2 smlouvy). Listinou ze dne 10. 8. 1997 označenou za „dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo č. 17/97 uzavřené dne 28. 7. 1997“ mělo dojít ke změně a doplnění bodu 5.1 tak, že nově bude znít „cena za dílo dle bodu č. 5.4. a) ve výši 4,427.332,- Kč (slovy čtyři miliony čtyřistadvacetsedm tisíc třistatřicetdva korun českých). Vícepráce nad rámec zadávacích podmínek budou položkově rozepsány v konečné faktuře stavebního díla“.

Podle § 36a odst. 1 písm. a) zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), obecní zastupitelstvo rozhoduje o nabytí a převodu nemovitých věcí.

Podle § 132 odst. 1 občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“) vlastnictví věci lze nabýt kupní, darovací nebo jinou smlouvou, děděním, rozhodnutím státního orgánu nebo na základě jiných skutečností stanovených zákonem.

Podle § 536 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb. (dále jen „obch. zák.“) smlouvou o dílo se zavazuje zhotovitel k provedení určitého díla a objednatel se zavazuje k zaplacení ceny za jeho provedení.

Podle § 536 odst. 2 obch. zák. dílem se rozumí zhotovení určité věci, pokud nespadá pod kupní smlouvu, montáž určité věci, její údržba, provedení dohodnuté opravy nebo úpravy určité věci nebo hmotně zachycený výsledek jiné činnosti. Dílem se rozumí vždy zhotovení, montáž, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části.

Podle § 542 odst. 1 obch. zák. jestliže zhotovitel zhotovuje věc u objednatele, na jeho pozemku nebo na pozemku, který objednatel opatřil, objednatel nese nebezpečí škody na zhotovované věci a je jejím vlastníkem, jestliže smlouva nestanoví něco jiného.

Právní teorie (srovnej Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M., a kolektiv, Občanský zákoník I, II, 2. vydání, Praha, C. H. Beck, 2009, str. 752 – 762, Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M., a kolektiv, Obchodní zákoník, 12. vydání, Praha, C.H. Beck, 2009, str. 1107 – 1115, Fiala, J. a kol, Občanské právo, Praha, ASPI, a. s., 2006, str. 81, Štenglová, I., Smlouva o dílo, Praha, C. H. Beck, 2010, str. 61 a násl.) i soudní praxe (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. března 2001, sp. zn. 29 Cdo

1532/99, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaném nakladatelství C. H. Beck - dále jen „Soubor“, pod č. C 319) jsou zajedno v tom, že i smlouva o dílo je titulem, na jehož základě lze nabýt vlastnické právo k nemovitosti. Jestliže v souzené věci měla být smlouvou ze dne 28. 7. 1997 realizována výstavba obecních bytů, je správný závěr odvolacího soudu, že šlo o právní úkon, jímž dojde výstavbou k nabytí vlastnického práva žalované k nově vzniklé nemovitosti. Nelze přehlédnout, že smyslem právní úpravy rozhodování zastupitelstva obce ve věcech vyjmenovaných v § 36a zákona o obcích bylo poskytnout zvýšenou ochranu obecnímu majetku, a podrobit kontrole právní úkony, jimiž je obec zavazována a kterými může dojít k neodčinitelným zásahům do její majetkové podstaty. Jelikož oprávnění rozhodovat o právních úkonech obce, tj. o tom, zda a případně jaký právní úkon obec učiní, je ze zákona beze zbytku rozděleno mezi obecní radu a obecní zastupitelstvo, a to tak, že obecní zastupitelstvo rozhoduje o nejzávažnějších, taxativně vypočtených právních úkonech podle § 36a odst. 1 a 2 zákona o obcích, zatímco obecní rada rozhoduje na základě generální (zbytkové) klausule uvedené v § 45 písm. p) zákona o obcích o všech ostatních právních úkonech obce. Žádný z těchto orgánů však nemůže vystupovat jménem obce navenek. Toto oprávnění přísluší výlučně starostovi (§ 52 odst. 2 věta druhá zákona o obcích), a proto také toliko starosta obce (města) může jménem obce uzavřít smlouvu o nabytí a převodu nemovitých věcí, kterou obec (město) uzavřela. Starosta obce (města) však nemůže vytvářet sám vůli obce; může pouze tuto vůli navenek sdělovat a projevovat. Rozhodnutí obecního zastupitelstva nebo obecní rady je třeba v daných souvislostech považovat za zákonem stanovenou podmínku právního úkonu (condicio legis). Právní úkon starosty vyžadující schválení zastupitelstvem obce (a obdobně obecní radou) provedený bez takového předchozího schválení, je od počátku neplatný podle § 39 obč. zák. (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2003, sp. zn. 21 Cdo 224/2002, nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2001, sp. zn. IV. ÚS 576/2000, uveřejněný ve Sbírce nálezů Ústavního soudu, svazek 22, pod pořadovým číslem 61, nebo nález ze dne 10. 7. 2001, sp. zn. III. ÚS 721/2000, uveřejněný ve Sbírce nálezů Ústavního soudu, svazek 23, pod pořadovým číslem 103). Vzhledem ke shora řečenému nemohou být třetí osoby při právních úkonech dle cit. ustanovení na pochybách, že o takovém právním úkonu musí napřed kladně rozhodnout obecní zastupitelstvo. A protože již od dob starých Římanů platí, že "Ignorantia iuris non excusat", je v bytostném právním zájmu třetích osob, aby si ověřily, že při daném právním úkonu byla splněna jedna ze zákonem stanovených podmínek jeho vzniku. Ani vedlejšímu účastníku v takovém postupu nic nemohlo bránit a ze skutkových zjištění ani nevyplývá, že se tak stalo (viz opět nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 721/2000). Oproti očekávání dovolatelky se neprosadí argument „rozumného výkladu dotčeného zákonného ustanovení“ citovaný z nálezu Ústavního soudu ze dne 6. dubna 2005, sp. zn. II. ÚS 87/2004, neboť s ohledem na shora citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu a nálezy Ústavního soudu je při právních úkonech podléhajících režimu § 36a písm. a) zákona o obcích nutno trvat na podmínce rozhodnutí obecního zastupitelstva o tam vymezených záležitostech. Poněvadž dodatek č. 1 byl podepsán za objednatele starostou a nebylo prokázáno jeho projednání v zastupitelstvu, nemůže být platným právním úkonem.

Uplatnění dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. představuje rovněž výhrada vůči závěru odvolacího soudu o rozložení důkazního břemene ve vztahu k tvrzení o schválení dodatku č. 1 obecním zastupitelstvem. Dovolatelka není srozuměna s tím, že to je ona, koho postihnou nepříznivé procesní důsledky jeho neunesení.

Důkazním břemenem se rozumí procesní odpovědnost účastníka řízení za to, že za řízení nebyla prokázána jeho tvrzení a že z tohoto důvodu muselo být rozhodnuto o věci samé v jeho neprospěch. Smyslem důkazního břemene je umožnit soudu rozhodnout o věci samé i v takových případech, kdy určitá skutečnost, významná podle hmotného práva pro rozhodnutí o věci, nebyla pro nečinnost účastníka (v důsledku nesplnění povinnosti uložené účastníku ustanovením § 120 odst.1 větou první o. s. ř.) nebo vůbec (objektivně vzato) nemohla být prokázána a kdy tedy výsledky zhodnocení důkazů neumožňují soudu přijmout závěr ani o pravdivosti této skutečnosti, ani o tom, že by tato

skutečnost byla nepravdivá.

V řízení měla žalobkyně, dovozující z dodatku č.1 ke smlouvě ze dne 28. 7. 1997 pro sebe příznivé právní důsledky (právo na zaplacení zvýšené ceny díla), důkazní povinnost a břemeno důkazní prokázat jeho projednání a schválení zastupitelstvem žalované. Jelikož se toto tvrzení nepodařilo prokázat listinnými důkazy (zápisy o jednání zastupitelstva žalované z roku 1997), provedl odvolací soud (bez návrhu) dokazování výslechem svědků (podstatnou většinou tehdejších členů zastupitelstva) a starosty obce, jimiž nebylo tvrzení o schválení dodatku zastupitelstvem žalované prokázáno. Neobstojí tak výtka žalobkyně, že odvolací soud nezkoumal skutečnosti vztahující se k závěru o absolutní neplatnosti z úřední povinnosti, stejně jako námitka, že na ni nespočívá důkazní břemeno o této skutečnosti.

Z uvedeného vyplývá, že odvolací soud posoudil otázku rozložení důkazního břemene v souladu s rozhodovací praxí dovolacího soudu (srovnej např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 17. dubna 1996, sp. zn. 3 Cdon 1031/96, a ze dne 29. června 2006, sp. zn. 33 Odo 988/2004) i s tím, jak je tato otázka pojímána v odborné literatuře (srovnej Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kol., Občanský soudní řád, Komentář, I. díl, 7. vydání, Praha, C. H. Beck, 2006, str. 618).

Podle § 241a odst. 4 o. s. ř. v dovolání nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy ve věci samé.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že při zjišťování skutkového stavu věci může soud vycházet toliko z důkazů, které byly označeny nejpozději v odvolacím řízení. V dovolacím řízení, jehož účelem je přezkoumání správnosti rozhodnutí odvolacího soudu, se dokazování ve věci neprovádí. Proto v něm nelze ani úspěšně uplatňovat nové skutečnosti nebo nové důkazy, tj. takové skutečnosti či důkazy, které nebyly uvedeny v řízení před soudem prvního stupně ani soudem odvolacím (k tomu srovnej usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 8. 1995, sp. zn. 6 Cdo 114/94, publikované v časopisu Právní rozhledy 6/1996). Až v dovolacím řízení přišla žalobkyně s (novým) tvrzením, že zastupitelstvem žalované nebyl udělen souhlas ani k vlastní smlouvě ze dne 28. 7. 1997. K tomuto tvrzení dovolací soud nemohl přihlédnout, neboť, jak již bylo výše vyloženo, nemůže při rozhodování o dovolání přihlížet k tvrzením či námitkám, jež mohla žalobkyně uplatnit v průběhu celého řízení před soudy obou stupňů, a přesto tak neučinila.

Jelikož se dovolatelce prostřednictvím uplatněných dovolacích důvodů nepodařilo zpochybnit správnost napadeného rozhodnutí, Nejvyšší soud dovolání podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Katastr nemovitostí
- Insolvence a SJM
- Vedlejší účastník
- Plat

- Podnájem bytu (exkluzivně pro předplatitele)
- Pojištění (exkluzivně pro předplatitele)
- Předkupní právo (exkluzivně pro předplatitele)
- Restituce (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitel (exkluzivně pro předplatitele)
- Odporová žaloba
- Autonomie vůle (exkluzivně pro předplatitele)